

Δημοσιεύτηκε στην *SOLIDARIDAD OBRERA* (Εργατική Αλληλεγγύη), No 369 18/12/2017 όργανο της Περιφερειακής Συνομοσπονδίας Εργασίας της Καταλωνίας, της CNT (Εθνική Συνομοσπονδία Εργασίας)

**“Ο εθνικισμός των επάνω εξυπηρετεί εκείνους που είναι επάνω.
Ο εθνικισμός των κάτω εξυπηρετεί επίσης αυτούς που είναι πάνω.
Ο εθνικισμός, όταν οι φτωχοί τον φέρουν μέσα τους, δεν καλυτερεύει
τίποτε, είναι απόλυτος παραλογισμός.”**

Bertolt Brecht, Γερμανός συγγραφέας

Η τρέχουσα Διαδικασία της Καταλανικής Κυριαρχίας έχει θαμπώσει διάφορους ελευθεριακούς συντρόφους, μερικούς νέους και άλλους όχι τόσο νέους. Δεν είναι καινούριο. Καθ’ όλη την ιστορία των κινημάτων που σχετίζονται με κάποιο τρόπο με αντι-αυταρχικά, ελευθεριακά ή αναρχικά ρεύματα, ο εθνικισμός και οι εθνικιστές έχουν κάποιες φορές αντιμετωπιστεί ως κάτι το οποίο πρέπει να υπερασπίσουμε ή και ως κάτι δικό μας. Ίσως να ήταν σκόπιμο, οι ομάδες που θεωρούνται μέρος του ελευθεριακού κινήματος να οργανώσουν συζητήσεις για το θέμα αυτό μέσω συνομιλιών, συνεδρίων, συμποσίων... Στην πραγματικότητα, κάτι τέτοιο δεν θα γίνει για την επίτευξη οποιασδήποτε συμφωνίας, αλλά για να προσπαθήσουμε να αποσαφηνίσουμε ιδέες και να ξεκαθαρίσουμε τη θέση μας. Αυτές οι γραμμές έχουν ως σκοπό, να συνεισφέρουν σε αυτή την κατεύθυνση.

Πρώτα απ’ όλα, πρέπει να μιλήσουμε για τον εθνικισμό, να σκιαγραφήσουμε μια ευρεία εικόνα, να προτείνουμε μια γενική αντίληψη. Στη συνέχεια, μπορούμε να αναλύσουμε τη συγκεκριμένη περίπτωση της Διαδικασίας της Καταλανικής Κυριαρχίας (Proceso Soberanista Catalán). Όσον αφορά το πρώτο μέρος, τη γενική αντίληψη, πρέπει να ξεκινήσουμε από ένα αναμφισβήτητο γεγονός: ένα άτομο αισθάνεται εθνικιστής μόνο επειδή γεννήθηκε σε ένα μέρος. Αλλά, όπως είναι προφανές, κανείς δεν έχει την ικανότητα να αποφασίζει για το πού γεννιέται. Στην πραγματικότητα, κανείς δεν αποφασίζει ακόμη και να γεννηθεί, οπότε δεν μπορεί να επιλέξει το μέρος της γέννησής του. Εάν από αυτό το τυχαίο γεγονός, τον τόπο γέννησης, προσπαθούμε να δημιουργήσουμε μια ιδεολογία, ένα ζωτικό πρόγραμμα, αυτό πιθανά να είναι θεμιτό, αλλά είναι και απολύτως παράλογο. Και αν οι ελευθεριακοί έχουν κάποια σαφή αφετηρία, αυτή είναι ο ορθός λόγος.

Με αυτή την έννοια, ο εθνικισμός θα ήταν ένα προσωπικό, ιδιωτικό και συναισθηματικό ζήτημα. Τίποτα περισσότερο! Θα κάναμε μια ιδεολογία, ή λόγο ύπαρξης, το να έχει γεννηθεί κανείς ξανθός ή μελαχρινός, ψηλός ή κοντός; Θα ήταν το ίδιο ηλίθιο όσο είναι το να αφιερώσουμε τη ζωή μας σε ένα σχέδιο δράσης που βασίζεται στο απλό γεγονός ότι γεννηθήκαμε σε ένα συγκεκριμένο μέρος. Ο Ερρίκο Μαλατέστα είπε: «Η πατρίδα μας είναι ο κόσμος όλος». Ας αρχίσουμε λοιπόν αποδεχόμενοι, ότι το να αφιερώσουμε τη ζωή μας στο υποτιθέμενο μεγαλείο μιας υποτιθέμενης πατρίδας είναι τουλάχιστον μια μη-ορθολογική στάση.

Μια επινόηση των αστών

Τα έθνη, οι πατρίδες, τα κράτη, είναι δημιουργίες των φερόντων ιδιοκτησία, οι οποίοι θέλουν να

προστατεύσουν και ενδεχομένως να αυξήσουν αυτή την ιδιοκτησία. Είναι δημιουργήματα της μπουρζουαζίας. Δημιουργούν αυτές τις δομές για να υπερασπιστούν τα συμφέροντά τους. Μιας και όλα αυτά χρειάζονται ιδεολογικό προκάλυμμα, εφευρίσκουν τον πατριωτισμό, τις σημαίες, τους ύμνους και τους στρατούς που υπερασπίζονται τα συμφέροντα των ιδιοκτητών, των αστών και όχι του λαού. Μόνο οι ηλίθιοι αγκαλιάζουν τον παραλογισμό του πατριωτισμού. Μόνο ηλίθιοι, υποχείρια των αστών, υπερασπίζονται τους ύμνους και τις σημαίες. Αυτό που υπερασπίζονται στην πραγματικότητα είναι η ιδιοκτησία και τα συμφέροντα της κυρίαρχης κοινωνικής τάξης, αυτούς που διατάζουν, αυτής της μειοψηφίας που εκμεταλλεύεται την πλειοψηφία για οικονομικά οφέλη.

Είναι αλήθεια ότι σε ορισμένες ιστορικές εποχές, ο αγώνας κατά της οικονομικής, στρατιωτικής και κοινωνικής αποικιοκρατίας δημιούργησε δεσμούς μεταξύ ενός ορισμένου εθνικισμού και των λαϊκών συμφερόντων. Το Βιετνάμ, η Κίνα, η Αλγερία, η Λατινική Αμερική κ.λπ. ήταν παραδείγματα αυτού του εθνικισμού, που χρησίμευε στην υπεράσπιση των συμφερόντων του λαού ενάντια στην αποικιοκρατία, η λεγόμενη εθνική απελευθέρωση. Αλλά αυτό το στάδιο της Ιστορίας έχει περάσει. Σήμερα, η παγκοσμιοποίηση έχει αλλάξει το τοπίο. Τα έθνη, οι πατρίδες είναι κατασκευάσματα για να οριοθετούνται οι αγορές και οι εμπορικοί και επιχειρηματικοί χώροι. Στέλνουν τις πολυεθνικές, τις μεγάλες εταιρείες, χωρίς σταθερή βάση, που δρουν σε όλα τα εδάφη όπου βλέπουν ευκαιρίες κερδών. Οι αναλυτικές προσεγγίσεις για τις λαϊκές τάξεις της αποικιακής Αλγερίας, Βιετνάμ ή Κούβας δεν εξυπηρετούν πλέον. Σήμερα, η προσέγγιση είναι διαφορετική.

Ας μπούμε τώρα στην περίπτωση της τρέχουσας Διαδικασίας Ανεξαρτησίας της Καταλονίας. Από την αρχή, πρέπει να πω ότι η αναβίωση της διαδικασίας αυτής θα πρέπει να ενταχθεί στο συνολικότερο φαινόμενο της εμφάνισης άλλων ριζοσπαστισμών στη Δύση, λόγω της κρίσης του καπιταλισμού όπως αυτή αναδύθηκε το 2007 και το 2008. Παρά το ότι τέτοιες πολιτικές κινήσεις δεν εμφανίζονται με ένα καθαρό και καλώς ορισμένο σχέδιο, η πλειοψηφία αυτών πρέπει να ενταχθεί στο κάδρο του ταυτοτικού εξτρεμισμού και του υπερεθνικισμού. Πρόκειται για το Tea Party στις ΗΠΑ, ή η νέα δύναμη του λεπενισμού στη Γαλλία και οι οργανώσεις της άκρας δεξιάς στη Γερμανία, την Αυστρία, την Ιταλία, την Ολλανδία και τη Βρετανία (κράτος στο οποίο προκάλεσαν το Brexit).

Συνέπεια της κρίσης

Στην Καταλονία, το πλήγμα της κρίσης στις μεσαίες τάξεις, στους μικροαστούς είναι πολύ ισχυρό. Αυτές οι κοινωνικές τάξεις είναι σε σύγχυση, χωρίς μέλλον, με έλλειψη ταυτότητας και σε μια επιταχυνόμενη διαδικασία προλεταριοποίησης. Είναι εύκολη λεία για τους πολιτικούς εκπροσώπους της καταλανικής δεξιάς, δηλαδή του CIU **(1)**, αλλά και της ίδιας της πιεζόμενης μικροαστικής τάξης που εκφράζεται από την ERC **(2)**. Προστίθεται σε αυτούς ένας πυρήνας υπερεθνικιστών ψευδοδιανοομένων, ξενοφοβικών εναντίον των Ισπανών, οι οποίοι μανουβράρουν σε ένα σχηματισμό καθαρά λαϊκό, την CUP **(3)**, και έχουν καταφέρει να κυριαρχήσουν στη διευθυντική του ομάδα και να εισάγουν την CUP στο Κοινοβούλιο της Καταλονίας.

Οι ομάδες αυτές ανιχνεύουν το φόβο και τον αποπροσανατολισμό ευρέων στρωμάτων της καταλανικής μικροαστικής τάξης και θεωρούν ότι ήρθε η ευκαιρία τους, δεδομένης της πεποίθησης τους ότι οι δυσκολίες του Ισπανικού κράτους στην αντιμετώπιση της κρίσης έχουν θέσει σε μεγάλη αδυναμία τις κρατικές του δομές. Ορισμένα μέλη αυτών των πυρήνων είναι πολιτικοί χωμένοι βαθιά στη διαφθορά και οι οποίοι γνωρίζουν ότι έχουν πάνω τους τα μάτια των δικαστών και των εισαγγελέων. Άλλοι πάλι φιλοδοξούν να μπορέσουν οι ίδιοι να συμμετάσχουν στη διαφθορά. Ένας άλλος τομέας ανήκει στον ταυτοτικό υπερεθνικισμό, την ξενοφοβία και το ρατσισμό. Και υπάρχουν και ορισμένοι που είναι απλά ειλικρινείς οπαδοί της ανεξαρτησίας που πιστεύουν ότι ήρθε η ώρα της.

Αυτό το αμάλγαμα βλέπει στο μύθο της ανεξαρτησίας το καλύτερο δέλεαρ για να υπερασπιστεί τα δικά του συμφέροντα. Και η ερμηνεία του είναι κατ' αρχήν σωστή, γιατί ο πανικός της ευρύτατης καταλανικής

μικροαστικής τάξης προσφέρει τεράστιο γόνιμο έδαφος: ο φόβος, η έλλειψη προσανατολισμού, η απώλεια της ταυτότητας, η δυσπιστία απέναντι στο μέλλον, η αίσθηση ότι χάνουν τα πάντα... Η ομάδα αυτή των ομορτουμιστών θα δώσει απαντήσεις σε όλα αυτά τα ζητήματα. Τους δίνουν μια πατρίδα: την Καταλονία, μια ταυτότητα: την καταλανική, μια σημαία: την «Estelada» **(4)**, έναν εχθρό: την Ισπανία, και έναν κατάλληλο στόχο για το ρατσισμό και την ξενοφοβία: τους Ισπανούς. Ο μύθος είναι η επίτευξη της ανεξαρτησίας, όπου ο ολοκληρωτισμός της υπεροχής, δηλαδή η καταλανική υπεροχή έναντι σε κάθε τι Ισπανικό (θεωρούμενο ως οπισθοδρομικό, απεχθές και διεφθαρμένο) θα έχει ως αποτέλεσμα, μέσα από δικτατορικούς και αυταρχικούς μηχανισμούς, τη δημιουργία ενός πραγματικού παραδείσου, τη «Δημοκρατία της Καταλονίας».

Μέσα σε αυτό το μπλοκ των ομορτουμιστών, κάποιοι επιδιώκουν τον ερχομό αυτής της Δημοκρατίας ή τουλάχιστον στη δημιουργία ενός σημαντικού κινήματος σε αυτή την κατεύθυνση, έτσι ώστε να εξασφαλίσουν πολιτική και κοινωνική θωράκιση ικανή να βάλει φρένο στους Ισπανούς δικαστές. Άλλοι πιστεύουν ότι ένα μικρό κράτος, όπως η προβλεπόμενη «Δημοκρατία της Καταλονίας», θα είναι πολύ πιο προσοδοφόρο έδαφος για τη διεκδίκηση ωφελημάτων από ότι ένα κράτος μεγαλύτερου μεγέθους όπως το Ισπανικό κράτος, όπου έχουν μεγαλύτερο ανταγωνισμό και όπου υπάρχουν και άλλοι διεφθαρμένοι. Ο έλεγχος μιας μικρής Δημοκρατίας θα επιτρέψει τη λεηλασία του δημόσιου χρήματος με κάποια ευκολία. Από την πλευρά τους οι ξενόφοβοι και οι ρατσιστές θεωρούν ότι μπορεί να επιτύχουν ένα καθεστώς καταλανικής εθνικής καθαρότητας αποκαθαρμένη από τον Ισπανικό ιό. Και οι ειλικρινείς οπαδοί της ανεξαρτησίας πιστεύουν ότι ίσως είναι μια καλή ευκαιρία και συνεπώς αποφασίζουν ότι δεν χάνουν τίποτα με το να προσπαθήσουν.

Η μη-αλληλέγγυα αφετηρία

Δεν πρέπει να λησμονούμε, από την άλλη πλευρά, ότι όλα αυτά έχουν την αφετηρία τους σε ένα φορολογικό αίτημα, βαθιά αντιδραστικό και μη-αλληλέγγυο. Βασίζεται στην άρνηση του γεγονότος, ότι οι φόροι που εισπράττονται στην Καταλονία μπορούν να επενδυθούν, εν μέρει, σε άλλες κοινωνικά υποβαθμισμένες περιοχές του Ισπανικού Κράτους, όπου υπάρχουν άνθρωποι που χρειάζονται αυτή την ανακατανομή του εισοδήματος. Είναι μια δημοσιονομική θέση πλούσιων ενάντια σε φτωχούς, ταξική και αντιδραστική. Η «Ισπανία μας κλέβει» είναι σύνθημα παρόμοιο με το «Roma ladrona» των Ultras της βόρειας Ιταλίας, ή τις προσεγγίσεις των πλούσιων Φλαμανδών του Βελγίου ενάντια στην φτωχή Βαλλονία. Ή σε ό,τι υποστηρίζουν οι βρετανοί υπερεθνικιστές που προώθησαν το Brexit επειδή αρνούνται να παραχωρήσουν βρετανικούς οικονομικούς πόρους και εξουσίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η στρατηγική στην Καταλονία βασίζεται στο να εξασφαλιστεί για αυτά τα στρώματα (σε παρακμή, πιεσμένα, και φοβισμένα), μια κάποια προστασία, μια κάποια ασφάλεια, κάτι για να πιστέψουν. Αυτό γίνεται με την επιστροφή στους προγονικούς μύθους του εθνικισμού της επαρχίας. Είναι μια κάποια επανενεργοποίηση μέρους από τα παραληρήματα του Καρλισμού **(5)**. Αυτή η επιστροφή στο παρελθόν, αυτή η μορφή εγκλεισμού στον πιο κλειστό και αποκλειστικό τοπικισμό, γεμάτη ρατσισμό και ξενοφοβία, είναι ο δίαυλος προς την ανεξαρτησία. Αλλά, για να μην τρομάξει κανένας, η πορεία πρέπει επίσης να παρουσιαστεί ως κάτι το εύκολο, κάτι το απλό, κάτι ικανό για να ενθουσιάσει. Χρειάζεται πίστη γι' αυτό το μονοπάτι. Είναι σαν δόγμα πίστης, και καταφεύγει στο ψέμα.

Προκειμένου αυτή η φάρσα να επιτύχει τους στόχους της, χρειάζεται μαζικότητα, χρειάζεται ισχύ. Και τη δύναμη τη δίνουν οι δομές εξουσίας της Generalitat **(6)**. Όλος ο τοπικός κρατικός μηχανισμός τίθεται στην υπηρεσία αυτού του σκοπού. Το δημόσιο χρήμα διασπαθίζεται σ' αυτή την κατεύθυνση, ενώ παράλληλα γίνονται περικοπές σε νοσοκομεία και σχολεία. Τα δημόσια μέσα ενημέρωσης της Καταλονίας αποτελούν απλά και μόνο μέσα προπαγάνδας, καθώς και πολλά ιδιωτικά, τα οποία έχουν τα χέρια τους δεμένα από τις μεγάλες επιδοτήσεις που λαμβάνουν από την κυβέρνηση της Generalitat. Η αστυνομία της Καταλονίας, οι Mossos d'Esquadra, διευθύνεται από τομείς υπέρ της ανεξαρτησίας. Το δημόσιο χρήμα ρέει άφθονο προς την ANC και το Omnium Cultural **(7)**. Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνονται μεγαλιώδεις

κινητοποιήσεις, τέλεια ευθυγραμμισμένες στα πρότυπα των ναζιστικών, φασιστικών ή φρανκικών παρελάσεων, με προσεκτική οργάνωση μέχρι την παραμικρή λεπτομέρεια, χαρακτηριστική των βορειοκορεατικών φεστιβάλ. Ο καταλανικός υπερεθνικισμός δείχνει, επίσης, στον τομέα αυτό τον ολοκληρωτικό του χαρακτήρα.

Το υποσχόμενο είναι η «Επανάσταση των Χαμόγελων», χωρίς βία ή συγκρούσεις. Ενώ η Καταλονία και οι Καταλανοί είναι ανώτερα δημιουργήματα (καταλανική ανωτερότητα), οι Ισπανοί, βυθισμένοι σε βαθιά οικονομική κρίση, δεν θα αντισταθούν. Υποσχόμαστε την οικονομική ευημερία, την «Καλιφόρνια του Νότου», μια «Δανία στη Μεσόγειο». Φυσικά, εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της ευρωζώνης, γιατί «θα μπορούσε να κάνει η Ευρώπη χωρίς κάτι τόσο σημαντικό, καθαρό και εξαιρετικό όσο η Καταλονία;» «Στην πραγματικότητα», λένε, «η Ευρώπη θα παρακαλέσει τους Καταλανούς να μην την εγκαταλείψουν και δεν θα λάβουν υπόψη το τι λένε αυτοί οι καθυστερημένοι και άθλιοι Ισπανοί». Ο δρόμος προς την Ιθάκη παρουσιάζεται ως βόλτα, σα μια χαρούμενη εκδρομή με ανέμελα τραγούδια. Και έτσι, ξαφνικά, θα φτάσουμε στην ανεξαρτησία.

Η πραγματικότητα, φυσικά, είναι διαφορετική. Αρχικά, οι αρχές του ισπανικού κράτους δεν έδωσαν καμιά σημασία στο θέμα. Ο επιχειρηματικός και χρηματοπιστωτικός τομέας της Καταλονίας υιοθετεί μια παρόμοια στάση και όταν μερικοί προειδοποιούν ότι η κατάσταση θα μπορούσε να καταστεί πολύπλοκη, οι ηγέτες της εργοδοσίας και των κυρίαρχων τάξεων της Καταλονίας κάνουν τον αδιάφορο. Ωστόσο, η ομάδα των καριεριστών, των φανατικών, των διεφθαρμένων και των αποπροσανατολισμένων που οδηγεί το κίνημα, αρχίζει να πλήττει την οικονομική σταθερότητα. Η ισπανική χρηματιστηριακή αγορά αρχίζει να σημειώνει κάποια αστάθεια. Οι εταιρείες στην Καταλονία που είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο βλέπουν τους δείκτες τους να πέφτουν... Στη συνέχεια, η Ευρωπαϊκή Ένωση, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και οι παγκόσμιες ομάδες πίεσης προειδοποιούν την ισπανική κυβέρνηση ότι πρέπει να τελειώνει με το πρόβλημα. Στο μεταξύ, οι καταλανοί μεγαλοαστοί αρχίζουν να λακίζουν και προκαλείται μια απελπισμένη φυγή επιχειρήσεων και τραπεζών που εγκαταλείπουν μαζικά την καταλανική επικράτεια.

Πραγματικότητα και φάρσα

Τα χαμόγελα, οι εκδρομές και ο παράδεισος της «Καταλανικής Ιθάκης» έχουν τελειώσει. Οι φανατικοί της Καταλονίας ξυπνούν τον ισπανικό εθνικισμό και τα πράγματα περιπλέκονται. Η Ευρωπαϊκή Ένωση όχι μόνο δεν ενεργεί εναντίον της Ισπανίας αλλά υποστηρίζει πλήρως αυτό που κάνει η κυβέρνηση της Μαδρίτης, επικρίνοντας παράλληλα τους καταλανούς αυτονομιστές για παραβίαση της ισχύουσας νομιμότητας. Η όλη απάτη αρχίζει να γίνεται ξεκάθαρη. Αλλά πώς εξηγείται τώρα σε όλους τους πιστούς αυτής της αίρεσης ότι όλα αυτά ήταν φάρσα; Ακολουθείται ο στρουθοκαμηλισμός και η γελοιοποίηση, η πιο γκροτέσκα μορφή πολιτικής. Έτσι καταλήγουμε στην παράλογη, γελοία και αξιολύπητη Κήρυξη της Ανεξαρτησίας της Καταλονίας στις 27 Οκτωβρίου 2017.

Το ερώτημα τώρα είναι, πως είναι δυνατόν τομείς σχετιζόμενοι με κάποιο τρόπο με το αντιαυταρχικό κίνημα, το ελευθεριακό κίνημα και ακόμη και με συγκεκριμένο αναρχικό προσανατολισμό, να ένωσαν έλξη από ένα επικά παιδαριώδες κίνημα προωθημένο από όλους αυτούς τους τσαρλατάνους. Είναι δύσκολο να κατανοήσουμε, πως η λογική εναντίωση στο αντιδραστικό PP **(8)** μπορεί να προωθήσει τη συνέργεια ορισμένων συντρόφων με αποπροσανατολισμένες πολιτικές ομάδες που ακολουθούν έναν πυρήνα φανατικών ρατσιστών (οι οποίοι με τη σειρά τους εκπροσωπούν μόνο τους εαυτούς τους); Πώς γίνεται να υπερασπίζονται την εκλογική διαδικασία, αυτή της 1 Οκτωβρίου 2017, στην οποία πρωταγωνίστησαν ομάδες (μερικές πιθανώς με καλές προθέσεις), που χρησιμοποιούσαν παιδιά και γέρους ως ανθρώπινες ασπίδες μπροστά σε μια πλήρως προβλέψιμη αστυνομική επιχείρηση;

Πώς είναι δυνατόν σύντροφοι με μια κάποια εμπειρία στην αντίσταση ενάντια στο φασισμό και τον καπιταλισμό να έχουν δώσει σημασία σε αυτή τη φάρσα που οργανώθηκε από αντιδραστικούς και διεφθαρμένους αστούς, που υπερασπίζονται μόνο τα δικά τους συμφέροντα; Είναι δυνατόν να υπάρξει

κάποια σχέση μεταξύ των ελευθεριακών διεκδικήσεων και μιας υποτιθέμενης «Δημοκρατίας της Καταλονίας» προωθούμενης από ένα τσούρμο υποστηριχτών της υπεροχής της καταλανικής φυλής, διεφθαρμένων, επαναστατών του σαλονιού και ταλιμπάν του υπερεθνικισμού; Δεν συνειδητοποιούν οι σύντροφοι που υποστηρίζουν με οποιονδήποτε τρόπο αυτή τη μεγάλη φάρσα, ότι παίζουν το ρόλο του χρήσιμου ηλίθιου, όπως η CUP;

** Δημοσιεύτηκε στην SOLIDARIDAD OBRERA (Εργατική Αλληλεγγύη), No 369 18/12/2017 όργανο της Περιφερειακής Συνομοσπονδίας Εργασίας της Καταλωνίας, της CNT (Εθνική Συνομοσπονδία Εργασίας)*

Σημειώσεις:

(1) Παραδοσιακό κόμμα της Καταλανικής δεξιάς. Στις πρόσφατες εκλογές κατέβηκε με το όνομα «Junts Per Catalunya» και πήρε το 21,65% των ψηφισάντων.

(2) Ρεμπουμπλικάνικη Αριστερά της Καταλωνίας. Ιστορικό Καταλανικό μικροαστικό κόμμα. Στις πρόσφατες εκλογές κατέβηκε με το όνομα «Esquerra Republicana de Catalunya-Catalunya Sí» και πήρε το 21.39% των ψηφισάντων.

(3) Candidatura d'Unitat Popular (Υποψηφιότητα Λαϊκής Ενότητας). Εθνικιστική άκρα Αριστερά ιδεολογικά προσκείμενη στον «Παν-καταλανισμό» και τον «Αντικαπιταλισμό». Στις πρόσφατες εκλογές πήρε το 4.45% των ψηφισάντων.

(4) Παραλλαγή της καταλανικής σημαίας (senyera) στην οποία έχει προστεθεί ένα μπλέ τρίγωνο με ένα άσπρο αστέρι, στο πρότυπο της Κουβανικής Σημαίας. Χρησιμοποιείται από τα εθνικιστικά κόμματα της Καταλονίας και τους οπαδούς του παν-καταλανισμού (σε διάφορες παραλλαγές).

(5) Ο Καρλισμός (βασκικά: Carlismo, καταλανικά: Carlisme, γαλικιανά: Carlismo, ισπανικά: Carlismo) είναι ένα παραδοσιακό πολιτικό κίνημα στην Ισπανία, το οποίο επιδιώκει τη δημιουργία μιας ξεχωριστής γραμμής της δυναστείας των Βουρβόνων στον ισπανικό θρόνο. Ο συντηρητισμός των Καρλιστών εξελίχθηκε σε μια απέχθεια προς την εκβιομηχανοποίηση των ανωτέρω περιοχών και τα σοσιαλιστικά κινήματα που προέκυπταν σε πόλεις όπως το Μπιλμπάο και τη Βαρκελώνη. Η ισχύς του κινήματος, ήταν η αιτία πολλών μεγάλων πολέμων κατά τον 19ο αιώνα.

(6) Generalitat de Catalunya. Κρατικός θεσμός αυτοδιοίκησης της Αυτόνομης Περιφέρειας της Καταλονίας.

(7) Η Assemblea Nacional Catalana και το Òmnium Cultural είναι οι δυο βασικές πλατφόρμες πολιτών που προωθούν τη Διαδικασία της Καταλανικής Κυριαρχίας με σκοπό τη δημιουργία κράτους με το όνομα «Δημοκρατία της Καταλονίας».

(8) PP (Λαϊκό Κόμμα): Παραδοσιακή Ισπανική δεξιά. Το κόμμα του Ραχόι. Στις πρόσφατες εκλογές πήρε το 4.24% των ψηφισάντων.